

Gregorio Goñi Lazkano Urdizale
Etxarri Aranatz, Nafarroa (1940)

Aurkibidea

Biografia

Gregorio Etxarri Aranatzen jaioa da, bost senidetatik bera hirugarrena zen. Aitona nekazaria zen, aita etxeko lanetan eta fabrian aritzen zen, eta anaia-arreba guztiak nekazaritza alboratu eta soldatapean aritu dira. Aita herriko urde-hiltzaileetako bat zen, eta hortik datorkio *Urdizale* ezizena.

Zintak

ETX-026

- **Proiektua:** Etxarri-Aranazko ahozko ondarea
- **Elkarrizketatzailea(k):** Labrit Multimedia
- **Data:** 2011-12-02
- **Iraupena:** 154 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Labrit Multimedia

Pasarteak

1. Gregorioren aitona abeltzaina zen

- **Erref:** ETX-026/002
- **Iraupena:** 0:00:24. **Hasi:** 00:00:15. **Bukatu:** 00:00:39
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Bere aitona abeltzaina zen, ganadua zuen: behiak, txerriak, oiloak, txekorrak, txerrikumeak...

2. Aitaren ofizioa

- **Erref:** ETX-026/003
- **Iraupena:** 0:00:24. **Hasi:** 00:00:39. **Bukatu:** 00:01:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Nafarroako lantegiak » Sakanako lantegiak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Gregorioren aitak fabriketan egin zuen lan, zerrategian eta "Cementosen". Soroan ere egiten zuen lan etxerako.

3. Gregoriok industrian lan egin zuen

- **Erref:** ETX-026/004
- **Iraupena:** 0:00:09. **Hasi:** 00:01:03. **Bukatu:** 00:01:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Nafarroako lantegiak » Sakanako lantegiak

Laburpena:

Gregoriok erabat utzi zuen nekazaritza, eta industrian lan egin zuen.

4. Abizenaren sorrera

- **Erref:** ETX-026/005
- **Iraupena:** 0:00:56. **Hasi:** 00:01:12. **Bukatu:** 00:02:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Sortzez denak Etxarrikoak dira. Goñi abizena Amezketatik heldu da.

5. Garai hartako bizitza

- **Erref:** ETX-026/006
- **Iraupena:** 0:00:46. **Hasi:** 00:02:08. **Bukatu:** 00:02:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:

Nahiko berdintsu bizi ziren denak, zeukatenarekin bizi ziren eta normaltasunez.

6. Etxean bizi zirenak

- **Erref:** ETX-026/007
- **Iraupena:** 0:00:26. **Hasi:** 00:02:54. **Bukatu:** 00:03:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Etxean bost anai-arreba (lau anaia eta arreba bat), aita eta ama bizi ziren. Bera hirugarrena da.

7. 14 urterekin hasi zen lanean aprendiz bezala

- **Erref:** ETX-026/008
- **Iraupena:** 0:00:53. **Hasi:** 00:03:20. **Bukatu:** 00:04:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak

Laburpena:

14-15 urterekin lanean hasi zen. Eskolan oinarritzkoa egin zuten. Bere ofizioan aprendiz moduan sartu zen, eta bertan ikasi zuen.

8. Etxearen deskribapena

- **Erref:** ETX-026/009
- **Iraupena:** 0:00:41. **Hasi:** 00:04:13. **Bukatu:** 00:04:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura
- Baserría » Baserriko lanak » Garia
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura

Laburpena:

Etxean sartu eta eskuinean sukaldea zegoen. Bertan ogia egiteko labea zuten. Ogia etxean egiten zen. Komunik ez zuten, eta estrabian leku bat zuten eginbeharrak egiteko.

9. Estrabia eta abereak

- **Erref:** ETX-026/010
- **Iraupena:** 0:00:55. **Hasi:** 00:04:54. **Bukatu:** 00:05:49
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:

Estrabian txerriak eta behiak egoteko lekua zuten. Normalean hiru behi izaten zituzten; bat esnea emateko, eta beste, bi soroan lan egiteko. Nekazari etxe handiak zirenak idiak zituzten, baina beraiek behiak.

10. Etxeko argia

- **Erref:** ETX-026/011
- **Iraupena:** 0:00:31. **Hasi:** 00:05:49. **Bukatu:** 00:06:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura

Laburpena:

Bi bonbilla zituzten etxe osorako. Bat goiko aldean eta bestea behean.

11. Sukaldearen deskribapena

- **Erref:** ETX-026/012
- **Iraupena:** 0:01:11. **Hasi:** 00:06:20. **Bukatu:** 00:07:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura

Laburpena:

Sukaldean hasieran su baxua zuten eta gero ekonomika jarri zuten. Ogia egiteko labea zuten.

12. Arropa garbitzeko lixiba

- **Erref:** ETX-026/013
- **Iraupena:** 0:00:47. **Hasi:** 00:07:31. **Bukatu:** 00:08:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea

Laburpena:

Arropa garbitzeko lixiba egiten zuten. Arropa errautsarekin egosten zuten. Gero, lehortzeko herriko bazterretan jartzen zituzten, sasieta. Arropa hilean behin aldatzen zuten, eta neguan, gutxiago.

13. Garai hartako higieena

- **Erref:** ETX-026/014
- **Iraupena:** 0:02:05. **Hasi:** 00:08:18. **Bukatu:** 00:10:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Garbitasun pertsonala

Laburpena:

Orduan gutxi garbitzen ziren. Txikiak zirenean, amak noizean behin garbitzen zien. Negu guztian bi edo hiru aldiz garbitzen ziren. Orduan ez zen egoten izerdi usainik. Etxe guztietan behiak eta txerriak zeuden, eta beraientzat ez zuten gaizki usaintzen, baina kanpoko jendea etortzen zenean nabaritzen zuten.

14. Ura

- **Erref:** ETX-026/015
- **Iraupena:** 0:00:31. **Hasi:** 00:10:23. **Bukatu:** 00:10:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura

Laburpena:

Ura betidanik izan dute etxean.

15. Lo egiteko nola moldatzen ziren

- **Erref:** ETX-026/016
- **Iraupena:** 0:00:42. **Hasi:** 00:10:54. **Bukatu:** 00:11:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Beraiek etxean zortzi bizi ziren. Aitonak anaia gazteenarekin egiten zuen lo. Bi anaia zaharrenak elkarrekin. Arreba beste ohe batean.

16. Koltxoiak

- **Erref:** ETX-026/017
- **Iraupena:** 0:00:40. **Hasi:** 00:11:36. **Bukatu:** 00:12:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura

Laburpena:

Koltxoiak artilezkoak ziren. Urtean behin makil batekin jo eta arrotu egin behar ziren. Arto lastozko koltxoiak ere bazeuden, lastairak.

17. Eguneroko janaria

- **Erref:** ETX-026/018
- **Iraupena:** 0:03:03. **Hasi:** 00:12:16. **Bukatu:** 00:15:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Goizean, esnea hartzen zuten ogi zoparekin. Babarrunak eta patata asko jaten zituzten. Normalean bi txerri hiltzen zituzten urtero; bat, Gabonetarako, eta bestea, otsail aldera. Garai hartan, harategia zegoen, eta noizean behin txekorra jaten zuten. Merendatzeko ogi zati batean esnegaina azukrearekin. Batzuetan, txokolate pixka bat ere jaten zuten (bi zati hiru lagunentzako). Noizean behin zopa, makarroiak eta arroza ere jaten zuten, baina orokorrean babarrunak eta patatak. Gauean porru patatak.

18. Txerria hiltzeko eguna

- **Erref:** ETX-026/019
- **Iraupena:** 0:03:03. **Hasi:** 00:15:19. **Bukatu:** 00:18:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Abere-hiltzea

Laburpena:

Txerria nola hiltzen zuten azaltzen du. Hurrengo egunean haragia puskatzen zen, eta odolkiak, biriak eta txistorrak egiten zituzten. Haragia oliotan edo gatzarekin mantentzen zuten.

19. Presenteak

- **Erref:** ETX-026/020
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 00:18:22. **Bukatu:** 00:19:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Abere-hiltzea

Laburpena:

Presenteak familiako gehienei ematen zitzaizkien. Presentea normalean odolki bat, gibel puska bat eta urdai puska bat izaten zen. Beraiek apaizari ez diote sekula eman presenterik, Etxarrin ez zegoen horretarako ohiturarik.

20. Apaizak

- **Erref:** ETX-026/021
- **Iraupena:** 0:00:30. **Hasi:** 00:19:22. **Bukatu:** 00:19:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Apaizak diktadore batzuk ziren.

21. Abereen lanak

- **Erref:** ETX-026/022
- **Iraupena:** 0:02:03. **Hasi:** 00:19:52. **Bukatu:** 00:21:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Etxean denek egiten zituzten animalien lanak. Berak 10 urtetarako esnea jezten zuen. Behi batek errape batean tumore bat zuen kasu berezi bat kontatzen du.

22. Ogia nola egiten zuten

- **Erref:** ETX-026/023
- **Iraupena:** 0:02:30. **Hasi:** 00:21:55. **Bukatu:** 00:24:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Garia
- Ekonomia eta industria » Lan-prozesuak

Laburpena:

Amak ogia 15 egunero edo egiten zuen. Aldiro 10 ogi inguru egiten zituen. Ogia nola egiten zen azaltzen du. Labea tenperatura egokira iristen zela "a ojo" ikusten zuten. Ogi egin-berriak oso onak ziren, baina azken egunetan ez hain onak. Oihal batzuekin tapaturik gordetzen ziren leku fresko batean.

23. Etxeko almazena

- **Erref:** ETX-026/024
- **Iraupena:** 0:00:30. **Hasi:** 00:24:25. **Bukatu:** 00:24:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura

Laburpena:

Etxean ez zuten freskerarik, baina gela ilun bat izaten zuten, eta bertan gordetzen zuten dena.

24. Hika, zuka eta berorika

- **Erref:** ETX-026/025
- **Iraupena:** 0:01:48. **Hasi:** 00:24:55. **Bukatu:** 00:26:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Tratamenduak
- Euskara » Tratamenduak » Berorika
- Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz

Laburpena:

Beraiek etxean euskaraz hitz egiten zuten. Anaien artean hiketan aritzen ziren. Gurasoei, zuketan, eta beraiek hiketan erantzuten zieten. Gurasoek haien artean zuketan. Apaizari eta medikuari berorika egiten zitzairen.

25. Patxarana

- **Erref:** ETX-026/027
- **Iraupena:** 0:00:55. **Hasi:** 00:27:00. **Bukatu:** 00:27:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Patxarana beti egin izan dute etxean. Kakatsekin (tapa culos) ere egiten zuten. Hori ona izaten zen diarrea mozteko.

26. Herritarren arteko giroa

- **Erref:** ETX-026/028
- **Iraupena:** 0:01:52. **Hasi:** 00:27:55. **Bukatu:** 00:29:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna

Laburpena:

Herrikoen artean oso giro ona zegoen. Denok joaten ziren goizean mezara, eta handik aterata kantari aritzen ziren kalean. Asko laguntzen zieten elkarri "trilladora" garaietan, adibidez. Bere aita nahiko artista zen behiak jaiotzen laguntzen, eta etxe askotara joaten zen laguntzera.

27. Etxarriko antolaketa

- **Erref:** ETX-026/029
- **Iraupena:** 0:02:12. **Hasi:** 00:29:47. **Bukatu:** 00:31:59
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Udala

Laburpena:

Gregorio gaztea zenean 2.000 pertsona inguru bizi ziren Etxarrin. Gero, jende asko Gipuzkoara joan ziren. Etxarrin baserri gutxi zeuden, kaskoa zen gehiago, lau auzo zeuden. Auzo bakoitzean arduradun bat zegoen. Arduradun horrek loteak libre edukitzen zituen. Oso zerga gutxi ordaintzen zuten.

28. Udalaren antolamendua

- **Erref:** ETX-026/030
- **Iraupena:** 0:03:02. **Hasi:** 00:31:59. **Bukatu:** 00:35:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Udala

Laburpena:

Udalean "veintena" zegoen. Orduan batzar asko egiten ziren, eta etxe bakoitzeko bana joaten zen. Garai hartan, ez ziren bozketak egiten. Batzar horietan herriko gauza asko erabakitzen ziren.

29. Lizarrengo (Lizarragabengoa)

- **Erref:** ETX-026/031
- **Iraupena:** 0:01:11. **Hasi:** 00:35:01. **Bukatu:** 00:36:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Udala

Laburpena:

Lizarrengo ez da kontzeju aparte bat, Etxarrikoa bezala da, baina berezia da. Markes bati erosi zitzaion herria. Kontribuzioa Etxarrin ordaintzen dute.

30. Inguruko herriein zuten harremana

- **Erref:** ETX-026/032
- **Iraupena:** 0:00:30. **Hasi:** 00:36:12. **Bukatu:** 00:36:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak

Laburpena:

Arbizurekin eta Lakuntzarekin pikeak egoten ziren. Elkarri harriak botatzen aritzen ziren. Bakaikurekin ez zuten pikerik izaten.

31. Etxarriko banda

- **Erref:** ETX-026/033
- **Iraupena:** 0:01:06. **Hasi:** 00:36:42. **Bukatu:** 00:37:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Etxarrin banda zegoen. Igandero dantza egoten zen, Aste Santuan izan ezik. Ondoko herrietako jende asko etortzen zen.

32. Etxarriko feriak

- **Erref:** ETX-026/034
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:37:48. **Bukatu:** 00:39:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Herrira saltzera, eroatera

Laburpena:

Hilero ganadu feria egoten zen 5ean, 15ean eta 25ean. Animalia ezberdinak egoten ziren, baina batez ere txerria eta behia. Kanpoko jende asko etortzen zen ferietara, eta tratanteak ere bai.

33. Herriko klase sozial ezberdinak

- **Erref:** ETX-026/035
- **Iraupena:** 0:02:36. **Hasi:** 00:39:33. **Bukatu:** 00:42:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Kanpoko jendearekin harremana
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna

Laburpena:

Herrian gehienak maila berekoak ziren. Nekazari etxe handiagoak zirenak pixka bat hobeto bizi ziren. Baina aberatsak ere ez zeuden. Medikua, praktikantea, alkatea... kultura gehiagoko jendea ziren.

34. Herriko ofizioak

- **Erref:** ETX-026/036
- **Iraupena:** 0:02:53. **Hasi:** 00:42:09. **Bukatu:** 00:45:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Antzinako lanbideak » Artisauak
- Lanbideak » Antzinako lanbideak » Errementariak, ferratzaileak

Laburpena:

"Silleroak", txokolateroa, errementaria, zurgina, ferratzailea, xaboilaria... gehien bat esku-lanekin zerikusia zuten ogibideak izaten ziren herrian. Errementariak barandak eta horrelakoak egiten zituen.

35. Aguazila

- **Erref:** ETX-026/037
- **Iraupena:** 0:00:43. **Hasi:** 00:45:02. **Bukatu:** 00:45:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Udal langileak

Laburpena:

Aguazila bazegoen Etxarrin. Bandoak botatzen zituen egunero; adibidez, arrain-saltzaileak zetozenean.

36. Serenoa

- **Erref:** ETX-026/038
- **Iraupena:** 0:00:35. **Hasi:** 00:45:45. **Bukatu:** 00:46:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Udal langileak

Laburpena:

Serenoa gazte guztien atzetik ibiltzen zen.

37. Kartzela

- **Erref:** ETX-026/039
- **Iraupena:** 0:00:24. **Hasi:** 00:46:20. **Bukatu:** 00:46:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Udal langileak

Laburpena:

Kartzela udaletxe azpiko gela batean zegoen. Kanean kaka edo pixa egiten harrapatzen bazituzten kartzelara eramaten zituzten.

38. Aizkora-apustuak

- **Erref:** ETX-026/041
- **Iraupena:** 0:01:24. **Hasi:** 00:46:48. **Bukatu:** 00:48:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Herri-kirolak
- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

Laburpena:

Etxarrin aizkora-apustu asko egiten ziren. Gizon asko basoan lanean egoten ziren, eta herrira bueltatzen zirenean apustuak egiten zituzten. Pilota txapelketak ere egiten ziren. Normalean, dirua ez zuten jokatzeko, ez zegoelako.

39. Beste herrietako jendearentzat izen bereziak

- **Erref:** ETX-026/042
- **Iraupena:** 0:01:43. **Hasi:** 00:48:12. **Bukatu:** 00:49:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Herri-lurrak eta lur pribatuak

Laburpena:

Arbizuarrek esaera bat zuten Etxarriarrei esateko, eta etxarriarrek arbizukoentzako ere bai. Orduan, Sakana hiru bailaratan zatituta zegoen; Burunda, Barranka eta Arakil. Orokorrean, ez zuten burlarik beraien artean deitzeko. Urdiandarrei "jentilak" esaten zieten.

40. Eskaleak

- **Erref:** ETX-026/043
- **Iraupena:** 0:01:04. **Hasi:** 00:49:55. **Bukatu:** 00:50:59
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Kanpoko jendearekin harremana

Laburpena:

Orduan asko ibiltzen ziren eskean. Ijitoak ere asko ibiltzen ziren. Beti ematen zitzairen zerbait, bakoitzak ahal zuena. Lehenago askoz gehiago laguntzen zen.

41. Lur komunalak eta loteak

- **Erref:** ETX-026/044
- **Iraupena:** 0:02:45. **Hasi:** 00:50:59. **Bukatu:** 00:53:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Herri-lurrak eta lur pribatuak

Laburpena:

Etxarrik lur komunalak zituen, eta horiek lotean ematen ziren. Udaletxeak etxe bakoitzari lur zati bat ematen zion zortzi urterako. Ez zen ezer ordaindu behar. Basora behiak, txerriak, ardiak... eramaten zituzten jatera. Orduan, basoa garbi-garbi egoten zen. Orbel loteak ere ematen ziren.

42. Euskararen egoera

- **Erref:** ETX-026/045
- **Iraupena:** 0:03:06. **Hasi:** 00:53:44. **Bukatu:** 00:56:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Herrian % 99ak euskaraz egiten zuen. Gregoriok eskolara joan arte ez zekien erdaraz. Garai hartan, euskara debekatu egin zuten. Guardia Zibila txikiteoan ibiltzen zen herrikoekin. Maisuak ere erdaldunak ziren. Jendeak uste zuen euskarak prestigio gutxi zeukala, nolabait analfabetoen hizkuntza zela, eta familia askok euskara galdu egin zuten.

43. Terminoak

- **Erref:** ETX-026/046

- **Iraupena:** 0:02:26. **Hasi:** 00:56:50. **Bukatu:** 00:59:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Herri-lurrak eta lur pribatuak
- Euskara » Lexikoa

Laburpena:

Terminoen izenak aipatzen ditu. Lehenago soro bakoitzak zuen izena. Txabolak ere egoten ziren eta izena edukitzen zuten.

44. Etxeen izenak

- **Erref:** ETX-026/047
- **Iraupena:** 0:00:57. **Hasi:** 00:59:16. **Bukatu:** 01:00:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Lexikoa

Laburpena:

Etxe guztiek zuten izena. Batzuk abizenaren arabera izaten ziren, eta ofizioaren arabera ere bai. Izen batzuk aipatzen ditu.

45. Tabernak eta komertzioak

- **Erref:** ETX-026/048
- **Iraupena:** 0:00:58. **Hasi:** 01:00:13. **Bukatu:** 01:01:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

Komertzioak eta tabernak beti egon dira herrian. Bi harategi zeuden.

46. Haurdunaldia

- **Erref:** ETX-026/050
- **Iraupena:** 0:01:39. **Hasi:** 01:01:16. **Bukatu:** 01:02:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Jaiotzak

Laburpena:

Umeak jaiotzen zirenean emaginak laguntzen zien emakumeei. Gregorio jaio zenean amari ahizpa batek lagundu zion. Lehenago denak etxean jaiotzen ziren, eta, geroago, Iruñean. Haurdunaldian zehar ama ez zen medikuarengana joaten

47. Herriko medikua

- **Erref:** ETX-026/051

- **Iraupena:** 0:02:10. **Hasi:** 01:02:55. **Bukatu:** 01:05:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Medikuak eta sasimedikuak

Laburpena:

Etxarrin beti egon da medikua. Udaletxeak jorna ordaintzen zion, eta 24 orduak egoten zen guardian. Mediku bakarra zegoen herri osoan. Batzuetan, beldurrez egoten ziren medikuari deitzeko.

48. Amaren purifikazioa

- **Erref:** ETX-026/052
- **Iraupena:** 0:01:12. **Hasi:** 01:05:05. **Bukatu:** 01:06:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Jaiotzak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:

Erditu ondoren amak etxean gelditu behar zuen egun batzuk, eta ezin zen etxetik atera elizara joan eta purifikazioa hartu arte. Hori elizaren kontua zen.

49. Amari erditu ondoren ematen zitzaion jana

- **Erref:** ETX-026/053
- **Iraupena:** 0:00:51. **Hasi:** 01:06:17. **Bukatu:** 01:07:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Jaiotzak
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Amari erditu ondoren, oilasko salda ematen zitzaion. Etxeko emakumeen artean asko laguntzen zioten elkarri.

50. Bataioak

- **Erref:** ETX-026/055
- **Iraupena:** 0:01:16. **Hasi:** 01:08:40. **Bukatu:** 01:09:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Sakramentuak

Laburpena:

Bataioa haurra jaio eta beranduenez bi egunetara egiten zen. Ondoren dirua eta gozokiak botatzen ziren.

51. Umetako jokoak

- **Erref:** ETX-026/056

- **Iraupena:** 0:02:31. **Hasi:** 01:09:56. **Bukatu:** 01:12:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Haurretan gauza askotan jolasten ziren. Joko batzuk azaltzen ditu. Jokoak: harrapatzera, "tres navios en la mar", tabak... Batzuetan, neskak eta mutilak elkarrekin jolasten ziren, baina beti ez.

52. Eskola

- **Erref:** ETX-026/058
- **Iraupena:** 0:04:30. **Hasi:** 01:12:31. **Bukatu:** 01:17:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizaren indarra
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Dotrina
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

<p>Eskolan bost urtetatik 14 urtera arte egoten ziren. Neskak eta mutilak aparte ikasten zuten eta hiru taldetan banatuta. Katixima guztia buruz ikasten zuten, nahiz eta ez ulertu. Matematikak ikasten zituzten, Espainiako historia ere bai. Beti berdina ikasten zuten, liburua buruz zekiten. Guda ondoren, eskolan Cara al Sol kantatzen zuten. Larunbat arratsaldeetan, arrosario errezatzen zuten apaizarekin. Garai hartan, dena oso manipulatu zegoen.</p>

53. Eskolako materiala

- **Erref:** ETX-026/059
- **Iraupena:** 0:01:48. **Hasi:** 01:17:01. **Bukatu:** 01:18:49
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikasgaiak eta ikasmateriala

Laburpena:

Eskolan pizarra bat bakarrik zuten. Plumarik eta libururik ez zuten. Ariketak egiten zituzten pizarran, eta trapuarekin borratzen zuten. Azterketarik ez zen egoten. Emaiz txarrak zituztenak atzean jartzen zituen maisuak.

54. Anaia zaharrenak ez ziren eskolara joaten

- **Erref:** ETX-026/060
- **Iraupena:** 0:00:37. **Hasi:** 01:18:49. **Bukatu:** 01:19:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:

Anaia zaharrenak zirenek sorora joan behar izaten zuten lanera, eta ez ziren urte osoan eskolara joaten; bakarrik eguraldi txarra egiten zuenean.

55. Eskolako zigorrak

- **Erref:** ETX-026/061
- **Iraupena:** 0:01:21. **Hasi:** 01:19:26. **Bukatu:** 01:20:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Zigorrak

Laburpena:

Gregorio nahiko txintxo zen eta maisuak ez zion jotzen, baina apaizak bai. Eskuan jotzen zieten makilarekin. Behin bi ordu egon zen belauniko zigortuta. Asko jotzen zen orduan.

56. Eskolan euskaraz egitea debekatua zegoen

- **Erref:** ETX-026/062
- **Iraupena:** 0:01:29. **Hasi:** 01:20:47. **Bukatu:** 01:22:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Eskolan euskaraz ezin zuten hitz egin, baina maisua ez zen oso zorrotza kontu horrekin.

57. Sakanako herrietako euskara ezberdina da

- **Erref:** ETX-026/064
- **Iraupena:** 0:01:29. **Hasi:** 01:22:37. **Bukatu:** 01:24:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:

Sakanako herrietako euskara ezberdina da. Gregoriok norbaiti hizketan entzunda badaki zein herrikoa den.

58. Gaztetako denbora pasak

- **Erref:** ETX-026/066
- **Iraupena:** 0:02:01. **Hasi:** 01:24:09. **Bukatu:** 01:26:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Aisia » Taberna giroa

Laburpena:

Gaztetan asko edaten zuten, mozkor bat edo beste harrapatzen zuten, eta parrandaren bat edo beste egiten zuten. 16 urtetatik aurrera tabernara joaten ziren txikito batzuk edatera.

59. Kantatzeko afizio handia zegoen

- **Erref:** ETX-026/067
- **Iraupena:** 0:01:11. **Hasi:** 01:26:10. **Bukatu:** 01:27:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak

Laburpena:

Garai hartan, asko kantatzen zuten. Behin, San Ferminetan, Iruñera joan ziren, eta kantari ibili ziren, eta kanpotar batzuk janaria eman zieten debalde. Nahiko ongi abesten zuten, garai hartan korua egon zen Etxarrin. Kanta guztiak euskaraz izaten ziren.

60. Ume izatetik gazte izatera

- **Erref:** ETX-026/068
- **Iraupena:** 0:01:05. **Hasi:** 01:27:21. **Bukatu:** 01:28:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:

Ume izatetik gazte izatera pasatzeko, zaharragoak pote bat hartzera gonbidatu behar zituzten.

61. Pregoi eguna

- **Erref:** ETX-026/069
- **Iraupena:** 0:01:12. **Hasi:** 01:28:26. **Bukatu:** 01:29:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:

Norbait ezkontzen zenean pregoiaren egunean, bazkal aurreko poteo guztia ordaintzen zuten. Pregoiaren nortzuk eta noiz ezkondu behar ziren esaten zen elizan.

62. Nesketan

- **Erref:** ETX-026/070
- **Iraupena:** 0:01:28. **Hasi:** 01:29:38. **Bukatu:** 01:31:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea

Laburpena:

Neskekin ligatzeko dantza egiten zuten. Kuadrillan lauk musika jotzen zuten eta giro oso polita edukitzen zuten. Erromeria egunetan neskekin egiten zuten parranda, baina bestela ez. Lehen kuadrillan neskak eta mutilak bereiztuta ibiltzen ziren.

63. Neska-mutilen denbora pasak

- **Erref:** ETX-026/071
- **Iraupena:** 0:02:04. **Hasi:** 01:31:06. **Bukatu:** 01:33:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:

Dermioen erdi batean patatak, artoa, babarrunak... egoten ziren, eta bestean zerealak. Behiak eramaten zituzten hara jatera, eta egun guztia egoten ziren han neska eta mutilak jolasean behiei kasurik egin gabe.

64. Etxarriko banda

- **Erref:** ETX-026/072
- **Iraupena:** 0:03:58. **Hasi:** 01:33:10. **Bukatu:** 01:37:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:

Bandan 25 lagun inguruk jotzen zuten. Uniformea zuten. Gregoriok klarinetea jotzen zuen. Jotzen ikasteko solfeora joaten ziren; Etxarriko jende gehienak solfeoa zekien. Orduan, txistulari asko zeuden herrian. Gaur egun, musika eskola dago.

65. Bandaren aktuazioak

- **Erref:** ETX-026/073
- **Iraupena:** 0:01:35. **Hasi:** 01:37:08. **Bukatu:** 01:38:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:

Bandarekin Etxarrin jotzen zuten igandero. Altsasun eta Olaztin banda zegoen ere. Beste herrietara festetan joaten ziren jotzera. Eguberrietan eta festetan kontzertuak egiten zituzten. Festetan egunero diana jotzen zuten. Dedikazio handia suposatzen zuen bandak.

66. Gregorioren emaztea

- **Erref:** ETX-026/074
- **Iraupena:** 0:01:27. **Hasi:** 01:38:43. **Bukatu:** 01:40:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea

Laburpena:

Bere emaztea Etxarrikoa zen, baina bere familia Ataundik etorri zen. Betidanik ezagutzen zuten elkar, eta bi edo hiru aldiz dantzatu zuten, eta etxera lagundu zion, eta galdetu zion ea bere andregaia izan nahi zuen.

67. Ezkontza

- **Erref:** ETX-026/075
- **Iraupena:** 0:00:34. **Hasi:** 01:40:10. **Bukatu:** 01:40:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak

Laburpena:

Senar-andregai moduan bost urte egon ziren. Bost seme-alaba izan zituzten. Etxarrin ezkondu ziren, eta bazkaria ere bertan egin zuten lagunekin eta familiarekin.

68. Emaztearen ezkontzako jantzia

- **Erref:** ETX-026/076
- **Iraupena:** 0:00:28. **Hasi:** 01:40:44. **Bukatu:** 01:41:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:

Emaztea zuriz eta luzez ezkondu zen. Berak egin zuen soinekoa. Bere gurasoen garaian ezberdina zen, goizean goiz ezkontzen ziren, eta Donostiara edo Bilbo ingurura joaten ziren oporretan.

69. Ezkonbidaia

- **Erref:** ETX-026/078
- **Iraupena:** 0:00:28. **Hasi:** 01:44:18. **Bukatu:** 01:44:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak

Laburpena:

Urtarrilean ezkondu ziren. Hiru aste egon ziren oporretan: lehenengoa, Bartzelonan, bigarrena, Valentzian, eta hirugarrena, Madrilan.

70. Arreoa

- **Erref:** ETX-026/080
- **Iraupena:** 0:00:43. **Hasi:** 01:45:06. **Bukatu:** 01:45:49
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak

Laburpena:

Arreoa ohe oihalak, mantelak... izaten ziren. Emazteak eta senarrak jarri behar zituzten. Bereak arreba egin zituen.

71. Gregorioren lana

- **Erref:** ETX-026/082
- **Iraupena:** 0:03:14. **Hasi:** 01:45:55. **Bukatu:** 01:49:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Nafarroako lantegiak » Sakanako lantegiak
- Lanbideak » Etxeginak

Laburpena:

Gregorio mekanikaria da. Aprestuz moduan hasi zen. Obrarako gisua egiten zuen hasieran. Gero, txaparekin egin zuen lan. Hortik Lakuntzara joan zen, eta han ikasi zuen mekanika. Bere lagunek 100 pezeta irabazten zituzten egunean, eta berak 30 prestuz bezala. Gero, Iruñean lan egin zuen bi urtez, eta Ufesan ere egon zen.

72. Fabrikako lan-baldintzak

- **Erref:** ETX-026/083
- **Iraupena:** 0:01:55. **Hasi:** 01:49:09. **Bukatu:** 01:51:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak

Laburpena:

Orduan fabrikak berriak ziren. Hasieran 48 ordu egiten zituzten lan astean, zortzi ordu egunean (larunbatak barne). Gero 44 ordura jaitsi zen, eta, larunbatetan, lau orduraz egiten zuten lan. Asegurua edukitzen zuten, eta "estrak" ere kobratzen zituzten.

73. Behiak zituzten etxean

- **Erref:** ETX-026/084
- **Iraupena:** 0:00:36. **Hasi:** 01:51:04. **Bukatu:** 01:51:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:

Behiak zituzten etxean, eta egunero larrera joaten zen belarra moztera behiei bazka emateko.

74. Lurra nola lantzen zuten eta erabiltzen zituzten tresnak

- **Erref:** ETX-026/085
- **Iraupena:** 0:02:51. **Hasi:** 01:51:40. **Bukatu:** 01:54:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Lurra lantzea
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Lurra nola lantzen zuten azaltzen du, eta erabiltzen zituzten erremintak. Lurra nahiko gogorra izaten zen. Laiak berak ez ditu erabili, baina bere aitak eta aitonak bai. Bi behi-parerekin lantzen zuten lurra.

75. Gerra garaia: familia nazionalista

- **Erref:** ETX-026/087
- **Iraupena:** 0:01:22. **Hasi:** 01:54:49. **Bukatu:** 01:56:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Beraien aita ez zen gudan egon. Bere etxean nazionalistak ziren. Bere garaian Etxarri banatu egin zen politikagatik, beti beldurrez egoten ziren. Emakume askori ilea moztu zieten, bere etxean inori ez, baina bere izebari adibidez bai.

76. Gerra garaiko kontuak

- **Erref:** ETX-026/088
- **Iraupena:** 0:02:44. **Hasi:** 01:56:11. **Bukatu:** 01:58:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Orduan fiskalia zegoen, eta oso gogorra zen. Beraiek etxean artoa, garia, babarrunak... zituzten. Bere aitona kartzelan egon zen, fiskalian 3.000 kilo gari eskatzen zizkietelako eta beraiek 2.000 kg inguru zituzten bakarrik. Gero, gari eta arto guztia kendu zieten. Kazikismo izugarria egon zen garai hartan. Gipuzkoara asko joaten ziren baserriak husterak. Etxarrik oso fama txarra dauka Goierri inguruan.

77. Karlistak, nazionalistak eta errepublikanoak

- **Erref:** ETX-026/089
- **Iraupena:** 0:00:22. **Hasi:** 01:58:55. **Bukatu:** 01:59:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak
- Politika » Jarrera politikoak » Errepublikanoak

Laburpena:

Herrian nazionalistak eta errepublikanoak zeuden, baina gehienak Karlistak ziren.

78. Errazionamendua

- **Erref:** ETX-026/090
- **Iraupena:** 0:00:50. **Hasi:** 01:59:17. **Bukatu:** 02:00:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Errazionamenduan tiket moduko batzuk zituzten janaria erosteko.

79. Estraperloa

- **Erref:** ETX-026/092
- **Iraupena:** 0:03:29. **Hasi:** 02:00:08. **Bukatu:** 02:03:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Estraperlo gutxi egon zen inguru horretan. Beraiek goserik ez zuten pasa. Patatak, babarrunak... saltzen zituzten Gipuzkoara. Ez zuten uzten ogia egiteko garia erosten, bere aita Goñira joaten zen irin bila etxean ogia egiteko. Gehien bat Gipuzkoarekin egiten zuten estraperloa, Frantziarekin ez. Guardia zibilak mutil bat tiroz hil zuen bizikletan zaku erdi bat patata zeramalako. Errepidean Guardia Zibila eta Mikeleteak (Gipuzkoako foralak ziren) egoten ziren.

80. Herriko festak

- **Erref:** ETX-026/093
- **Iraupena:** 0:01:54. **Hasi:** 02:03:37. **Bukatu:** 02:05:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika
- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak

Laburpena:

Hasiera-hasieran festak abuztuan izaten ziren, baina orduan lan asko egoten zen soroan, eta urrira aldatu zituzten. Orain berriro aldatu dira abuztura. Udalak egunero ematen zuen ardoa. Musika banda egoten zen, eta orkestra bat ere egoten zen. Herri guztia ateratzen zen kalejiran.

81. Lotuan dantzatzea debekatu zuten

- **Erref:** ETX-026/095
- **Iraupena:** 0:01:48. **Hasi:** 02:05:33. **Bukatu:** 02:07:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Elizak indar asko zeukan, eta lotuan dantzatzea debekatu zuen. Apaizak ez zien uzten Dantzakia (Etxarriko dantza bat) ere dantzatzen eskutik helduta. Bere garaian apaizak indar pixka bat galtzen hasi ziren, ordura arte jaun eta jabe ziren. Dantzakia erromerietan dantzatzen zen, urtean hiru egunetan, San Kirikon, San Adrianen eta abuztuko Ama Birjinaren egunean.

82. Erromeriak

- **Erref:** ETX-026/096
- **Iraupena:** 0:03:58. **Hasi:** 02:07:21. **Bukatu:** 02:11:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

Erromeriak oso garrantzitsuak ziren. Erromerietara goizean goiz abiatzen ziren. San Adrianeko erromerian "fritada" egiten zen meza baino lehen, eta, ondoren, dantzak egoten ziren. Behiekin joaten ziren gurdian. Egun horietan ardo asko edaten zuten, aitonek mozkor-mozkor bukatzen zuten.

83. San Miguel

- **Erref:** ETX-026/097
- **Iraupena:** 0:00:47. **Hasi:** 02:11:19. **Bukatu:** 02:12:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizkizunak eta otoitzak

Laburpena:

San Miguelen sukalde bat zuten. Oinez joaten ziren Etxarritik arrosarioa kantatzen.

84. "Fritadak"

- **Erref:** ETX-026/098

- **Iraupena:** 0:00:46. **Hasi:** 02:12:06. **Bukatu:** 02:12:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

San Adrianen "fritada" egiten zen, baina San Kirikon ez. Festetan ere egiten zen "fritada". Orain soziedadeetan egiten da.

85. Inauteriak

- **Erref:** ETX-026/099
- **Iraupena:** 0:01:43. **Hasi:** 02:12:52. **Bukatu:** 02:14:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Inauteriak

Laburpena:

Bere garaian inauteriak debekatu egin ziren. Urte batean zaku batzuekin jantzi ziren eta gizon batek guardia zibilari deituko ziela esan zien. Beraien gurasoen eta aiton-amonen denboran ospatzen ziren inauteriak.

86. San Joan bezpera

- **Erref:** ETX-026/100
- **Iraupena:** 0:00:33. **Hasi:** 02:14:35. **Bukatu:** 02:15:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » San Juan

Laburpena:

San Joan bezperan suak egoten ziren. Salto egin baino lehen "zorriak eta partzak hiltzeko" esaten zuten.

87. Maiatzeko festa

- **Erref:** ETX-026/102
- **Iraupena:** 0:01:59. **Hasi:** 02:15:13. **Bukatu:** 02:17:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

Urbasan ganadu asko egoten zen, eta maiatzean belarra zegoela esateko eta ganadua eramán zitekeela esateko edo, festa bat egiten zen. Maiatzaren batean mendira joaten dira, eta han goian arbola bat landatzen dute. Orain udaletxeak gosaria ematen du. Lehenago artzainek egiten zuten bakarrik, orain herri guztiak.

88. Kintoak

- **Erref:** ETX-026/104
- **Iraupena:** 0:00:50. **Hasi:** 02:17:19. **Bukatu:** 02:18:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:

Kintoak arduratzen ziren festetako musikaz. Udaletxeak orkestra ekartzen zuen, eta kintoek beste musika bat ekartzen zuten.

89. Txakurra eta katua jaten zuten

- **Erref:** ETX-026/106
- **Iraupena:** 0:02:08. **Hasi:** 02:19:09. **Bukatu:** 02:21:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Etxarrin txakurra eta katua asko jaten zen. Garai batean, ez zegoen ezer gehiago eta oso ona zen.

90. Gaztainak eta zizak

- **Erref:** ETX-026/107
- **Iraupena:** 0:01:26. **Hasi:** 02:21:17. **Bukatu:** 02:22:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendiko bilketak

Laburpena:

Ziza asko daude Etxarri inguruan. Lehenago, ohitura handia zegoen gaztainak hartzeko. Atauneraino joaten ziren gaztaina bila. Gaur egun gaztaina gutxiago dago.

91. Umeak beldurtzeko istorioak

- **Erref:** ETX-026/108
- **Iraupena:** 0:00:59. **Hasi:** 02:22:43. **Bukatu:** 02:23:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:

Ez ziren lamien eta sorginen istorioak egoten. Umeei beldurra sartzeko saka-mantekasen kontua kontatzen zieten.

92. Edari medizinalak

- **Erref:** ETX-026/109
- **Iraupena:** 0:00:55. **Hasi:** 02:23:42. **Bukatu:** 02:24:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Erremedioak

Laburpena:

Etxe askotan edari medizinalak egiten zituzten. Beraiek ezer ez.

93. Neguan ere galtzamotozetan ibiltzen ziren

- **Erref:** ETX-026/111
- **Iraupena:** 0:01:34. **Hasi:** 02:24:41. **Bukatu:** 02:26:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:

Gazteak zirenean, galtza motzekin ibiltzen ziren neguan elurrean jolasean. Osasun handia zuten orduan. Umetan galtzontzilo gabe ibiltzen ziren. 14 urterekin galtzontziloak eta galtza luzeak jartzen zituzten, eta lanean hasten ziren.

94. Haurrak oso helduak ziren garai hartan

- **Erref:** ETX-026/112
- **Iraupena:** 0:03:15. **Hasi:** 02:26:15. **Bukatu:** 02:29:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:

Lehen orain baino helduagoak ziren umeak. Berak 11-12 urterekin anaia zaharrari laguntzen zion soroan. Ume izatetik gizon izatera pasatzen ziren egun batetik bestera. Bere anaia soldadu zegoenean, fabrikara joan baino lehen soroan lanean egoten zen, aita ere gaixo zegoelako.

95. Etxea anaia zaharrenarentzako izaten zen

- **Erref:** ETX-026/113
- **Iraupena:** 0:03:55. **Hasi:** 02:29:30. **Bukatu:** 02:33:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:

Lehenago etxea seme bakarrarentzako izaten zen beti, ez zen anai-arreben artean banatzen.

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkarte

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com